ILMATIETEEN LAITOS

ILMASTOKATSAUS

TAMMIKUU 2013

- Ilmasto ja luonnonolot Suomen asutuksen ja maatalouden historiassa
- Tammikuu oli pohjoisessa tavanomaista lauhempi

Ilmastokatsaus 1/2013

Sisältö

Tammikuu oli maan pohjoisosassa tavanomaista lauhempi	3
Ilmasto ja sen määräämät luonnonolot Suomen asutuksen ja maatalouden historiassa	4
Tammikuussa säähaitari soi	6
Tammikuun jäätilanne	7
Tammikuun lumikatsaus	7
Tammikuun sää maailmalla	8
Lämpötiloja tammikuussa	10
Sademääriä tammikuussa	11
Tammikuun kuukausitilasto	12
Tammikuun päivittäiset tiedot	13
Tammikuun tuulitiedot	14
Vuodenaikaisennuste maalis-toukokuulle 2013	15
Ääriarvoja joulukuussa 2012	15
Säätietoja 100 vuotta sitten tammikuussa 1913	15
Tammikuun 2013 lämpötila- ja sadekartat	16

Ilmastokatsaus
18. vuosikerta

ISSN: 1239-0291

© Ilmatieteen laitos

Tilaukset:
Ilmatieteen laitos, Ilmastokeskus
PL 503, 00101 Helsinki
sähköposti: ilmastokeskus@fmi.fi
puhelin 029 539 1000

Painetun lehden vuositilaushinta on 55 euroa + alv 10%.
Prenumerationspriset är 55 euro + moms 10%.

Lainatessasi lehden sisältöä muista mainita lähde.

Julkaisija: Ilmatieteen laitos
Päätoimittaja: Pauli Jokinen
Toimittajat: Asko Hutila
Sanna Luhtala
Pirkko Karlsson
Kannen kuva: Pauli Jokinen

Ilmestyy noin kuukauden 20. päivänä

Ilmastokatsaus on luettavissa myös www-osoitteessa
http://ilmatieteenlaitos.fi/ilmastokatsaus-lehti

Julkaisussa olevat havaintotiedot on tarkastettu päivittäin. Tiedoissa on puutteita, jotka korjataan havaintojen lopullisen tarkastuksen aikana. Täsmälliset tiedot kaikilta Suomen havaintoasemilta ovat käytössä viimeistään 1,5 kk jälkikäteen ja tilattavissa ilmastopalvelusta, palvelupuhelin 0600 10601, hinta 3,98 euroa/min+pvm.
Ilmastoasioita myös verkossa: http://ilmatieteenlaitos.fi/ilmasto

Tammikuu oli maan pohjoisosassa tavanomaista lauhempi

Tammikuussa keskilämpötila oli maan eteläosassa vähän tavanomaista alempi, pohjoisessa korkeampi. Lumitilanne oli koko maassa lähellä tavanomaista.

Kuukauden alkaessa vallitsi maassamme lauha lounainen ilmavirtaus, ja suuressa osassa maata vallitsi suojasää. Tämän jälkeen virtaus heikkeni matalapaineen alueen liikkuessa maamme yli itään. Samalla sää alkoi uudelleen kylmentyä varsinkin maan keski- ja pohjoisosassa. 5.-7. päivänä liikkui heikko korkeapaine maamme yli itään, ja sitä seurasi jälleen lauhempi lounainen ilmavirtaus. Lauhtumisen yhteydessä saatiin myös sateita, jotka tulivat eteläs-sä osaksi räntänä. Matalapaine liikkui 10. päivän tienoilla maamme yli kaakkoon, ja sen jälkeen muodostui Skandinavian keski- ja pohjoisosiin korkeapaine, ja sää kylmeni koko maassa. Korkeapaine vahvistui ja liikkui etelämmäksi. 12. päivänä korkeapaineen pohjoispuolitse levisi ohimenevästi lauhempaa ilmaa Lappiin, jolloin tuuli yltyi tuntureilla jopa myrskyksi.

Tämän jälkeen korkeapaine vahvistui maamme ylle, ja pakkanen kiristyi koko maassa. Maan eteläosassakin mitattiin paikoin 30 asteen pakkaslukemia, ja siellä alin lämpötila -33,4 astetta mitattiin 19. päivänä Vihdin Maasojalla. Tämän jälkeen korkeapaine heikkeni ja siirtyi lännemmäksi, jolloin pakkanen tilapäisesti heikkeni. Kylmää ilmaa levisi jälleen pohjoisesta maahamme, ja pakkanen kiristyi varsinkin maan pohjoisosassa. Sää jatkui kylmänä lähes kuukauden loppuun asti. Koko maan alin lämpötila, ja talven siihen mennessä alin lämpötila -36,1 astetta mitattiin 28. päivänä Utsjoen Kevojärvellä.

Aivan kuukauden lopussa korkeapaine siirtyi maamme kaakkoispuolelle heiketen samalla, jolloin huomattavasti lauhempaa ilmaa pääsi virtaamaan lounaasta maahamme. Lämpötila kohosi tällöin maan etelä- ja keskiosassa nollan vaiheille, etelässä paikoin ylikin ja maan pohjoisosassakin pakkanen heikkeni huomattavasti. Sadealueita liikkui maamme yli koilliseen, ja tässä yhteydessä saatiin kuukauden runsaimmat sateet. Sateet tulivat etelässä osaksi räntänä ja vetenä, ja paikoin tuli myös jäätävää vesisadetta. Kuukauden suurin vuorokautinen sademäärä, 30,7 mm, mitattiin Tornion Torpissa 30. päivänä.

Asko Hutila

Kuva:Pauli Jokinen

Ilmasto ja sen määräämät luonnonolot Suomen asutuksen ja maatalouden historiassa

Ennen vuotta 1870 Suomi oli yhteiskunta, jossa ihmiset elivät lähellä luontoa omavaraistaloudessa. Suomen ilmasto ja siitä riippuvat luonnonolot, lähinnä metsät ja niiden tuotto, määrittivät toimeentulon keinot. Ilmasto-oloihin sopeutuminen muokkasi väestön ja maatalouden historiaa. Ne ovat täällä aina olleet toisenlaiset kuin Keski-Euroopassa ja ovat edelleenkin. Siksi Suomen historiaa voi ymmärtää vain irtautumalla keskieurooppalaisista käsityksistä ilmaston ja ihmisen välisestä suhteesta. Tästä syystä katsoin tärkeäksi kirjoittaa Suomen historian kivikaudesta nykyaikaan uudelleen.

Väestötappion syitä

Suomen ilmastossa maatalous tuli järkeväksi vaihtoehdoksi pyyntiin nähden vasta raudan suomin keinoin, toisin kuin puolen tuhatta kilometriä etelämpänä, jossa maatalous vakiintui pääelinkeinoksi jo kivikaudella kolme vuosituhatta aiemmin.

Niin sanotun pienen jääkauden ankarin kausi osui yhteen suurvaltasotien ajan (1550–1720) kanssa. Se, että Etelä-Suomessa väestötappiot nielivät tänä 170 vuoden jaksona kaiken luontaisen väestönkasvun, johtui - vastoin yleistä käsitystä - vain viidesosaltaan kovasta ilmastosta. Runsas puolet väestön kokonaistappiosta selittyy jatkuvasta suuresta maastamuutosta kansan paetessa sotatilan rasituksia ja neljännes jatkuvien sotien uhreista Suomessa, Venäjällä, Baltiassa, Saksassa, Puolassa ja Tanskassa. Maan pohjoisosissa väestö kasvoi, toisin kuin etelässä.

Suomessa vanha maatalous perustui ekstensiiviseen maankäyttöön ja herkistyi siksi ilmaston vaihteluille väestön kasvaessa, lopuksi kriisiytyen ilmastosta riippumatta. Vanhan maatalouden loppukriisissä 1851–1870 kuolleisuus oli suurin Uudellamaalla, niin että uusmaalaisten osuus suomalaisista oli 1860 pienempi kuin koskaan kautena 1300–2012.

Nälkäkriisien loppuminen 1870 ei suinkaan johtunut ilmaston lämpenemisestä vaan omavaraistaloudesta luopumisesta. Päinvastoin, kautena 1870–1930 kasvukaudet olivat kylmempiä kuin 1840–1870. Ilmaston sisältämät riskit otettiin ennen tarkemmin huomioon kuin nykyään, olihan niiden unohtaminen riski hengelle ja terveydelle. Nykyajan lyhytjännitteisessä yhteiskunnassa ilmastoriskit muistetaan yleensä vasta sitten, kun niiden unohtaminen on aiheuttanut ikäviä ”yllätyksiä”.

Ilmastollinen ja yhteiskunnallinen aluejako

Suomi jakautuu ilmastollisesti ja yhteiskunnallisesti kahtia jakoviivoin lännestä itään ja etelästä pohjoiseen (kuva). Edellinen jako kulkee pitkin ilmastollisen leipävilja-alueen pohjoisrajaa, josta pohjoiseen päätoimisella maataloudella ei voi tulla toimeen siedettävin riskein. Se oli myös agraariasutuksen pohjoisraja 1500-luvun puolivälissä. Pohjoisempana sisämaassa oli vain äärimmäisen harvaa lappalaisasutusta. Suurvaltasotien huhmareesta Etelä-Suomen yhteiskunta tuli ulos vallan erinäköisenä kuin se oli siihen nielaistu. Vanha melko tasarakeinen talonpoikaisyhteiskunta oli korvautunut toisella. Muutoksessa suuri joukko taloja oli hävinnyt joko autioitumalla tai sulauttamalla useita taloja kartanoiksi, niin että rauhan tultua yhteiskunta jakautui rälssiin, talonpoikiin ja tilattomiin. Väkiluvun kasvaessa 1720–1865 lisääntyi etelässä jatkuvasti torppareiden ja tilattomien osuus ja yhteiskunta eriarvoistui yhä syvemmin.

Pohjoista suurvaltasodat kohtelivat paljon lievemmin. Erämaissa riitti tilaa voimakkaalle uudisasutukselle, niin että kautena 1550–1870 pohjoisen väkiluku läheni etelän väkimäärää, tosin koskaan sitä saavuttamatta. Talouselämä pohjoisessa ei perustunut niinkään omavaraiselle maataloudelle, jolle ilmastokaan ei ollut sopiva, vaan tervataloudelle: tervanpoltolle, tervan rahtaamiselle nopeasti 1600-luvulla nousseisiin Pohjanlahden rannikkokaupunkeihin, kaupunkien tervakauppaan ja merikuljetukseen sekä laivanrakennukseen, toisin sanoen itsenäiseen pienyrittäjyyteen.

Etelän ja pohjoisen yhteiskuntien erilaisuus säilyi vuoden 1870 jälkeenkin saaden vain uusia muotoja, kun etelä alkoi teollistua, mikä loi sinne työväestön. Maa jakautui poliittisestikin kahtia, niin että poliittisen ilmaston kahtiajaon päälinja 1900-luvun alkupuolella (Sami Borg) oli sama kuin varsinaisen ilmaston kahtiajako. Nykyäänkin tämä politiikan ja ilmaston yhdenmukaisuus näkyi selkeästi viimeisissä presidentin- ja kunnallisvaaleissa.

Itä- ja Länsi-Suomen välinen pääjako muodostui samaan aikaan etelä-pohjois-jaon kanssa myös ilmaston määräämänä. Lännessä talvisadanta on pienempi kuin idässä ja sitä myöten routaantumiselta suojaava lumipeite on pakkassummaan nähden ohuempi ja routa paksumpi kuin

idässä. Lännessä maa 20–50 cm:n syvyydessä jää myöhään sulavan roudan takia kasvukautenakin kylmemmäksi kuin idässä, mikä haittaa puiden ja kaskien syväjuurisen juuresrukiin tuottoa, haittaamatta kuitenkaan pellontuottoa; päinvastoin idässä lumen alla usein sulaksi jäävä maa suosii peltorukiin oraita tuhoava lumihometta. Siksi Suomi jakautui länteen, jossa kaikki vilja saatiin pellosta, ja itään, jossa sitä saatiin sekä pellosta että kaskesta.

Vanhat alueelliset erot näkyvät edelleen

Kaskiviljelyn loputtua ja teollisen puunkäytön alettua lännen ja idän välinen raja ei ole häipynyt, vaan päinvastoin viime vuosikymmeninä terävöitynyt. Lännessä maatalous on metsätalouteen verrattuna tärkeämpää ja kotieläintalouskin intensiivisempää kuin idässä. Raja kulkee täsmälleen entistä kaskirajaa myöten. Sen länsipuolella tilakohtainen puuston keskikasvua vastaava kantorahatuotto oli vuonna 2007 alle 250 euroa mutta sen itäpuolella tätä suurempi. Rajan länsipuolella keskimääräinen tilakohtainen kotieläinkanta nautayksikköinä mitattuna on suurempi kuin peltoala hehtaareina, idässä taas pienempi.

Lännen voimakas kotieläinkanta muodostuu alueen pohjoisosassa pääosin naudoista mutta sen eteläosassa sioista ja kanoista sekä osa-alueiden saumakohdassa myös turkiseläimistä. Peltomaa on lännessä kyllästetty lannalla, jonka sisältämän runsaan fosforin takia satotaso on ilmastoon nähden 10–15 % korkeampi kuin idässä. Lounaan kana- ja sikatalousalueilla fosforihuuhtoutumat vesistöihin ovat erityisen suuria voimakkaan lannoituksen lisäksi kolmesta muustakin syystä: Ensinnäkin toteutettu maatalouspolitiikka on vähentänyt syysviljojen ja nurmien alaa ja lisännyt talvella kasvipeitteettömän alan 80 prosenttiin peltoalasta. Toiseksi alueen ilmasto on sellainen, että lauhoina talvina esiintyy erityisen paljon fosforia kuljettavia runsaita pintavaluntoja. Kolmanneksi eläinten ruokinta ei perustu ravinteiden kiertoon oman rehuntuotannon kautta, vaan eläinten rehu ostetaan paljolti ulkoa, etenkin soijana Atlantin takaa. Pohjois-etelä ja itä-länsi-rajat, joiden syyt ovat perimmältään ilmastolliset, näkyvät edelleen.

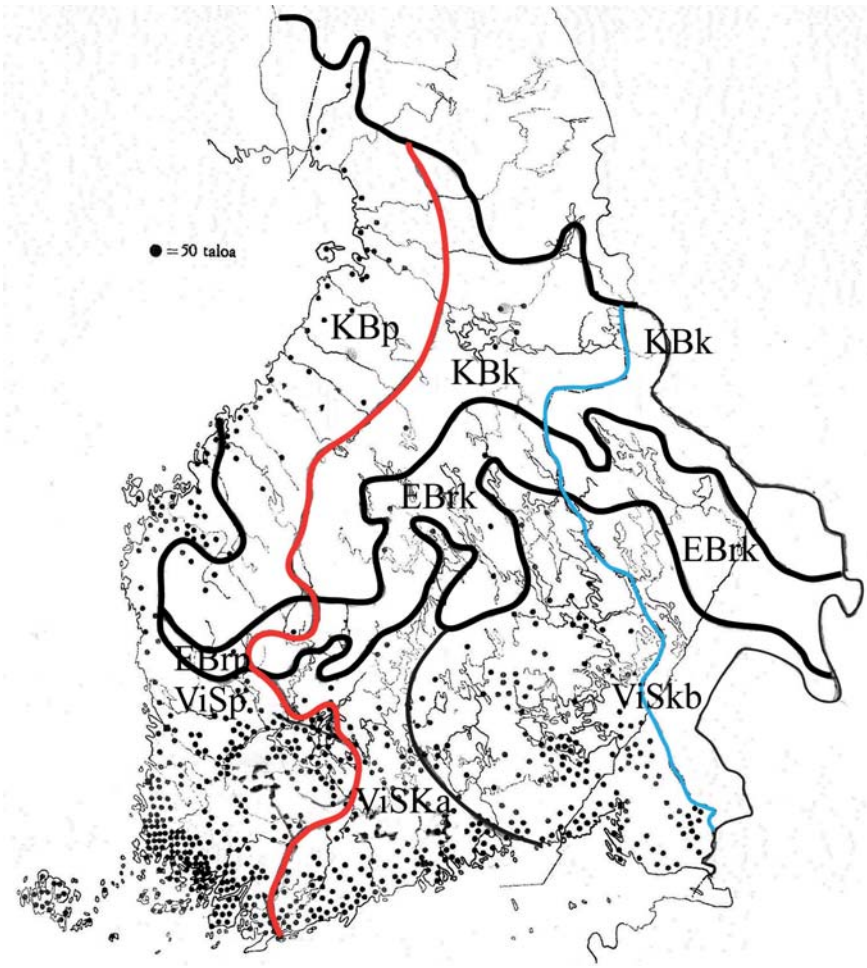

Kuva. Suomen ilmastollis-yhteiskunnalliset pääjaot pohjoiseen ja etelään sekä itään ja länteen. Kuvan pohjakartassa ovat Suomen verotalot 1560 Täyssinän rauhan rajan (sininen) länsipuolella, piste vastaa 50 taloa (Pohjoismaisen autiotilatutkimuksen Suomen jaosto 1973). Paksut mustat viivat ovat luonnon perustuottavuuden päävyöhykkeiden EB, KB ja PB (etelä-, keski- ja pohjoisboreaali) välisiä rajoja. Eteläisen leipävilja-Suomen (Vi-S-alueet) ja Keskiboreaalin (KB-alueet) välinen rajakaista (myös poliittisen ilmaston pääjakaja) muodostuu EBr-alueista.
Punainen viiva jakaa Suomen ilmastollisesti läntiseen pelto-Suomeen ja itäiseen kaski-Suomeen. Aluetunnusten viimeinen kirjain P tarkoittaa alueen kuuluvan pelto-Suomeen ja K kaski-Suomeen.

Reijo Solantie
emeritus ylimeteorologi, joka jatkaa aktiivista tutkimustyötä eläkkeelläkin ja jonka toinen väitöstyö ”Ilmasto ja sen määräämät luonnonolot Suomen asutuksen ja maatalouden historiassa” hyväksyttiin 19.12.2012 Jyväskylän yliopistossa, taloushistorian oppiaineessa.

Tammikuussa säähaitari soi

Tammikuu on Suomessa kylmä kuukausi. Etelä- ja Keski-Suomessa tammikuu on keskimäärin toiseksi kylmin kuukausi helmikuun jälkeen, mutta Lapissa se on vuoden kylmin kuukausi. Kun tarkastellaan koko maan yli laskettua tammikuun keskilämpötilaa menneisyydessä, huomataan, että historiaan on mahtunut sekä hyvin leutoja että erittäin kylmiä tammikuita. Kylmimmät tammikuut vuodesta 1900 alkaen olivat vuosina 1985 ja 1987, jolloin koko maan keskilämpötila oli noin -20 astetta. Vastaavasti lauhin tammikuu oli vuonna 1925 Suomen keskilämpötilan ollessa vain noin -2,6 astetta. Eli kylmimmän ja leudoimman tammikuun keskilämpötilan ero on yli 17 astetta. Tammikuun ohella myös joulukuussa ja helmikuussa voivat lämpötilaerot äärivuosien välillä olla merkittäviä. Vertailun vuoksi kuumimman ja koleimman elokuun lämpötilaero on vain hieman yli kuusi astetta.

Tammikuussa on havaittu myös suurimmat hetkittäisten ääriläpötilojen erot. Alin Suomessa tammikuussa mitattu lämpötila on Kittilässä vuonna 1999 havaittu -51,5 astetta. Korkein lämpötila on puolestaan Maarianhaminassa vuonna 1973 mitattu 10,9 astetta. Yli 60 asteen lämpötilaero selittyy osittain Suomen sijainnilla Pohjois-Atlantin ja laajan manneralueen välissä – voimalla lännestä saapuvat ilmavirtaukset tuovat mukanaan yleensä lauhaa ja kosteaa ilmaa kun taas Venäjältä voi saapua keskellä talvea herkästi arktisen kylmää ilmaa ja niin sanottuja pakkaskorkeapaineita.

Suurimmat sateet Ylä-Lapissa

Sateisin tammikuu viimeisen 50 vuoden aikana oli vuonna 2005, jolloin koko maan sademäärän keskiarvoksi saatiin 74 millimetriä. Vähäsateisin tammikuu oli puolestaan vuonna 1972, jolloin satoi keskimäärin vain 12 millimetriä. Tammikuiden sateet ja lämpötilat korreloivat jokseenkin keskenään. Sateisimmat tammikuut ovat olleet myös leudoimpien joukossa, sillä lämpimään ilmaan mahtuu enemmän vesihöyryä kuin kylmään ilmaan. Niin ikään kuivimmat tammikuut osuvat yleensä yksiin kylmimpien kanssa, vaikkakin kaksi kuivinta tammikuuta viimeisten 50 vuoden aikana olivat keskilämpötiloiltaan melko tavanomaisia.

Suurimmat tammikuussa mitatut sademäärät ovat osuneet Ylä-Lappiin. Tammikuun suurin sademäärä on 183 millimetriä, joka havaittiin Kilpisjärven mittauspisteellä vuonna 1997. Myöhemmin samana keväänä ja samassaa paikassa havaittiin myös Suomen suurin lumensyvyys, 190 cm – osittain juuri tammikuun runsaiden lumisateiden vuoksi. Suurin vuorokauden sademäärä tammikuussa on mitattu Utsjoen Nuorgamissa vuonna 1989, jolloin sadetta kertyi 43 millimetriä. Ylä-Lapin talvisateita edesauttaa runsaasti kosteutta sisältävä ilma, joka pääsee ajoittain virtaamaan alueelle sulalta Norjanmereltä.

Pauli Jokinen

Vasemmalla: Ennätyksellisen leudon joulukuun jälkeen alkoivat helsinkiläiset pensaat kehittää kevätsilmuja tammikuun alussa 2007. Oikealla: Keinovalopilareita kehittyi erittäin kylmissä olosuhteissa tammikuussa 2010. Kuvat:Pauli Jokinen

Tammikuun jäätilanne

Tilastojen mukaan tammikuun keskilämpötila vaihteli länsirannikon runsaasta -6 asteesta Länsi-Lapin vajaaseen -11 asteeseen. Pitkäaikaiseen keskiarvoon verrattuna keskilämpötila on maan eteläosassa noin asteen verran tavanomaista alempi, kun taas maan pohjoisosassa se oli tavanomaista korkeampi.

Merialueilla tammikuu oli Suomenlahdella noin asteen keskimääräistä kylmempi, mutta Pohjanlahdella puolestaan asteesta kahteen keskimääräistä lämpimämpi.

Vuoden 2012 päättyessä jäätä oli 48 000 km²:n alueella ja jäätilanne vastasi melko hyvin ajankohtaan nähden normaalia tilannetta. Tammikuun alussa leudon sään myötä jäät sulivat ja vähimmillään jäätä oli 37 000 km²:n alueella. Loppiaisesta sää alkoi kylmetä ja jään määrä lisääntyä. Kuun puolivälissä jäätä oli jo runsaan 80 000 km²:n alueella ja jäänmuodostus jatkui kaikilla merialueilla. Tammikuun 18. ja 19. päivän välillä jäätalvi siirtyi tilastollisesti keskimääräiseksi jäällisen alueen laajentuessa yli 115 000 km²:iin.

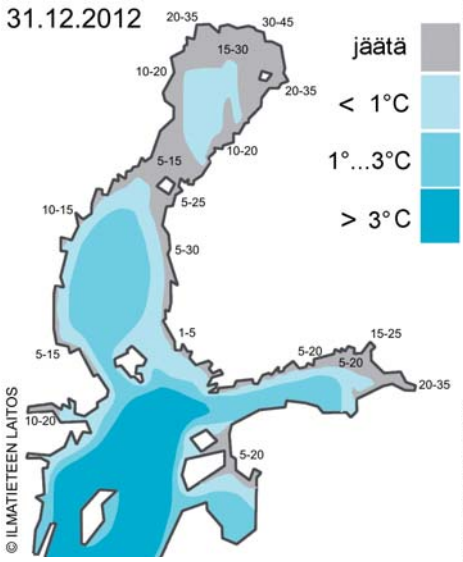

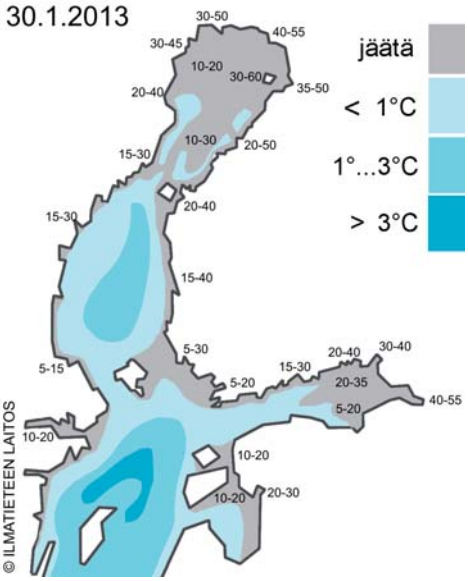

Jäät liikkuivat ja avokohtiin muodostui uutta jäätä ja tammikuun 25. päivänä jäällinen alue oli laajentunut 152 000 km²:iin. Tammikuun loppuviikolla kovat tuulet liikuttelivat jäitä ja leuto sää sulatti ulapoilla tuulen pieniksi pirstaleiksi rikkomia jäitä. Loppukuun lauhat säät ja lumisateet ovat myös heikentäneet jään kantavuutta. Tammikuun viimeisenä päivänä jäällinen alue oli pienentynyt 84 000 km²:iin ja tilanne oli hiukan keskimääräistä jäljessä.

Jouni Vainio

Tammikuun lumikatsaus

Lunta oli suuren osan kuukautta tavallista enemmän kaakonkulmalla sekä Keski- ja Pohjois-Lapissa. Ahvenanmaalla ja lounaissaaristossa ohut lumipeite suli kuukauden lopussa.

Vuoden alkaessa maamme oli lumen peitossa lukuun ottamatta Ahvenanmaata ja lounaissaaristoa, missä oli miltei lumetonta. Muualla maan lounaisosassa ja länsirannikolla lunta oli 10–20 cm ja muualla maassa aina napapiirin korkeudelle saakka enimmäkseen 20–40 cm. Keski- ja Pohjois-Lapissa hangen paksuus oli 40–60 cm, mutta Kittilän ja Sodankylän pohjoisosissa kuitenkin noin 70 cm. Kuukauden ensimmäisinä päivinä suojasää ja ajoittaiset vesi- ja räntäsateet sulattivat lunta erityisesti maan lounaisosissa. Lumensyvyys pieneni lounaassa jopa 15–20 cm:llä. Niinpä maa oli vie-

lä 7. päivä osittain paljas osassa Varsinais-Suomea ja Satakunnan lounaiskulmalla.

Tämän jälkeen lounaasta levisi ajoittaisia lumisateita maahamme, ja lumensyvyys kasvoi 8.-10. tammikuuta maan etelä- ja keskiosissa yleisesti viidellä, paikoin noin 10 sentillä. Tämän jälkeen tilanne pysyi 15. päivään asti lähes ennallaan. Kuukauden 15. päivän lumitilanne on esitetty oheisessa kartassa. Sen mukaan lumensyvyys vaihteli maan lounaisimpien osien muutamasta sentistä Kittilän pohjoisosien noin 70 cm:iin.

Kuukauden puolivälin jälkeen maassamme vallitsi vähäsateinen pakkassää, ja lumensyvyyden muutokset olivat pieniä. Säätyypin muututtua matalapaineiden vaikutuksesta 25. päivän tienoilla lumitilanteessakin alkoi tapahtua suurempia muutoksia. Runsaimmin lunta kertyi 30. päivä vallinneen lumipyryn aikana. Maan kaakkoisosissa lumensyvyys kasvoi paikoin 15–20 cm – tosin osin kinostumisen myötä. Muualla maassa lunta satoi enimmäkseen 5–10 cm. Ahvenanmaalla ja lounaissaaristossa sateet tulivat suurelta osin vetenä, ja yhtenäinen lumipeite hävisi jälleen näiltä alueilta. Lumipeite oli yleisesti paksuimmillaan 31. päivä, jolloin Kittilän Kenttärovalla lumensyvyys oli 91 cm ja saman kunnan Pokan kylällä 88 cm. Etelä-Suomen lumisin paikka oli Kouvolan Utti 72 cm:n lukemallaan.

Juha Kersalo

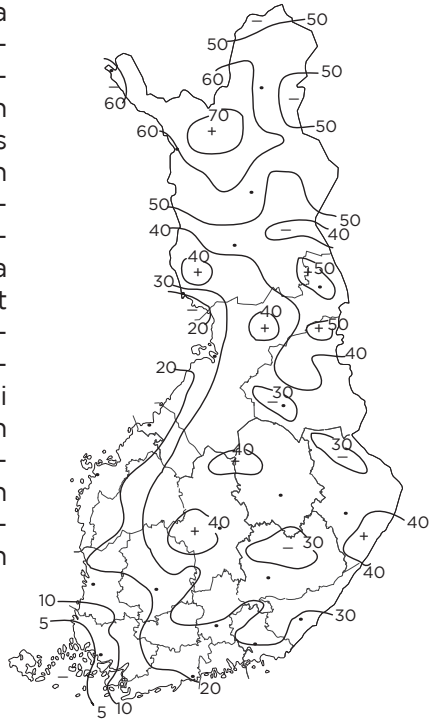

Lumensyvyys 15.1.2013

Tammikuun sää maailmalla

Tammikuussa maailman sääilmiöistä merkittävin oli epäilemättä Australian ennätyksellinen kuumuus. Euroopassa koettiin suuria säätilan vaihteluita, jotka tuntuivat osin Pohjolassakin. USA:ssa esiintyi lumimyrskyjä ja tornadoja.

Pohjolassa vaihtelevaa talvisäätä

Skandinavian pohjoisosissa tammikuu oli 2–5 °C tavanomaista lauhempi, mutta Etelä-Norjan sisäosissa puolestaan noin 4 °C tavallista kylmempi (keskilämpötila paikoin noin -18 °C). Islannissa oli harvinaisen lämmintä (poikkeamat +3...+4 °C). Lämpötila kohosikin siellä 5. päivänä 14,2 asteeseen.

Sateita saatiin laajalti tavallista vähemmän, poikkeuksena Skandinavian pohjoisimmat osat, missä satoi paikoin 1,5–2-kertaisesti tavanomaiseen verrattuna. Norjassa havaittiin sekä suurin kuukausisade, 281 mm, että suurin vuorokausisade 84,5 mm. Pohjolan suurin lumensyvyys, 123 cm, mitattiin 31. päivä Ruotsissa.

Keski-Euroopassa kuukauden puolivälissä hyvin kylmää

Kuukauden puolivälissä idästä virrannut mantereinen kylmä ilma lumisateineen muutti alkukuukauden vallinneen leudomman säätyypin täysin toiseksi. Maa peittyi lumella laajoilla alueilla Manner-Euroopassa ja Brittein saarilla saakka. Alankomaissa mitattiin paikoin -18 ja Itävallassa -20,9 °C. Lumensyvyydet kasvoivat etenkin Alppien alueella huomattavan suuriksi. Saksan Oberstdorfissa lumen syvyydeksi mitattiin 17. päivänä 58 cm ja Itävallan Wienissä 18. tammikuuta 30 cm. Belgiassa oli kuukauden aikana jopa 13 lumipeitepäivää. Iso-Britanniassa osissa Walesia ja Englantia lumisateet (paikoin 15–25 cm) aiheuttivat suuria vaikeuksia niin ilma- kuin maaliikenteelle.

Kuukauden viimeisellä viikolla hyvin lauhaa ilmaa virtasi lounaasta Keski-Eurooppaan, jolloin lumipeite katosi laajoilta alueilta korkeita seutuja lukuun ottamatta. Sateet ja lumien sulaminen aiheuttivat muun muassa Iso-Britanniassa tulvia aivan kuukauden lopussa.

Arktiksella edelleen huomattavan leutoa, Lähi-idässä ja Intiassa kylmiä sääjaksoja

Suurella osalla arktista aluetta oli edelleen selvästi tavallista lämpimämpää. Jälleen suurin poikkeama oli Novaja Zemljan pohjoispuolella (jopa +8 °C). Tästä johtuen oli edelleen laajoja jäättömiä alueita Venäjän puolella. Maanosan alin lämpötila, -56,2 °C, mitattiin Itä-Siperian Oimjakonissa 16. tammikuuta.

Kuukauden alussa Lähi-idässä oli 5-10 °C tavallista kylmempää ja lumisateita tuli yleisesti. Syynä oli alueella vaikuttanut myrskymatalapaine. Joet tulvivat yli äyräittensä ja muun muassa Jerusalemissa satoi 10–15 cm ja Hermon-vuorella jopa yli metrin lunta. Intian pohjoisosissa, Pakistanissa ja Bangladeshissa kuukauden alkupuolella oli paikoin ennätyksellisen kylmää. Kuukauden toisena päivänä Delhissä mitattu ylin lämpötila, 9,8 °C, oli alin lukema sitten vuoden 1969. Kaupungin lounaispuolella (Narnaul) lämpötila laski -3 asteeseen. Lämpötilat pysyttelivät alhaisina osittain sitkeästä sumusta johtuen.

Pohjois-Amerikassa niin lumimyrskyjä kuin tornadoja

USA:n itäosissa ja Lounais-Kanadassa oli 2-5 °C, Alaskassa jopa noin 7 °C tavanomaista lämpimämpää, kun taas läntisessä USA:ssa ja osassa Meksikoa oli paikoin 5-9 °C normaalia kylmempää. Suurista lämpöeroista johtuen esiintyi useita voimakkaita myrskymatalapaineita. Newfoundlandiin iski 11. päivänä lumimyrsky, josta aiheutui laajoja sähkökatkoksia. Lunta satoi paikoin jopa puolisen metriä. Teksasin-Louisianan aluetta koettelivat voimakkaat sateet kuukauden 9. ja 17. päivien välillä. Tämän ajanjakson suurin sademäärä oli 430 mm (Eunice), ja tuosta määrästä satoi 10. päivä 283 mm. Kuukauden lopussa havaittiin lukuisia tornadoja Meksikonlahden pohjoispuoleisissa osavaltioissa. Ne syntyivät meren kostean ja lämpimän ilman kohdatessa lännen arktisen kylmän ilmamassan.

Australiassa ennätyskuumaa ja trooppisia hirmumyrskyjä

Australiassa tammikuun 1.-18. päivinä vallitsi ennätyksellisen kuuma ja laajalle ulottunut sääjakso. Kuukauden keskimääräinen ylin lämpötila oli vuonna 1910 alkaneen havaintosarjan korkein (poikkeama +2,3 °C). Koko Australian säähistorian kuumin päivä oli tammikuun 7. päivä, jolloin mantereen keskilämpötilaksi määriteltiin 40,3 °C. Maksimilämpötilat olivat puolestaan korkeimmat 12.–13. tammikuuta, jolloin monilla paikoilla mitattiin yli 48 asteen lukemia. Virallinen korkein lämpötila oli 49,6 °C (Moomba, Etelä-Australia) kuukauden 12. päivänä. Mantereen lämpöennätys 50,7 °C on vuodelta 1960 (Oodnanatta). Useilla paikoilla mitattiin uusia lämpöennätyksiä kuten Sydneyssä (Observatory Hill), missä lämpötila kohosi 18. päivänä 45,8 asteeseen (edellinen ennätys 45,3 °C oli vuodelta 1939).

Kuumuus aiheutti laajoja pensaspaloja useissa osavaltioissa, ja ainoastaan Queenslandissa sateita tuli tavallista enemmän. Suurin osa niistä liittyi trooppiseen sykloniin ”Oswald”, joka saapui 21.–22. tammikuuta osavaltion pohjoisosiin. Vettä saatiin Brisbanen lähellä (Upper Springbook) kahdeksan päivän aikana 1496 mm, josta määrästä 28. päivä kertyi 744 mm.

Myös Afrikassa saatiin rankkasateita, erityisesti Reunion-saarilla. Siellä 2.-3. päivinä satoi peräti 1187 mm (Commerson). Sateet liittyivät ”Dumile”-nimiseen trooppiseen myrskyyn.

Juha Kersalo

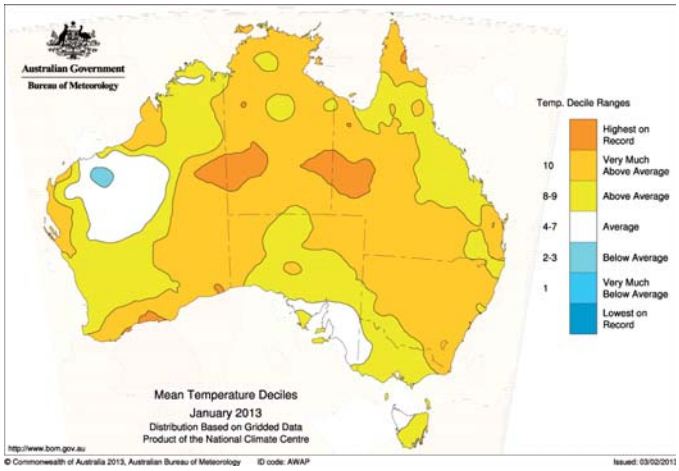

Kartta 1. Lämpötilan poikkeama keskimääräisestä Australiassa tammikuussa 2013. Oranssilla alueella mitattiin uusia lämpötilaennätyksiä.

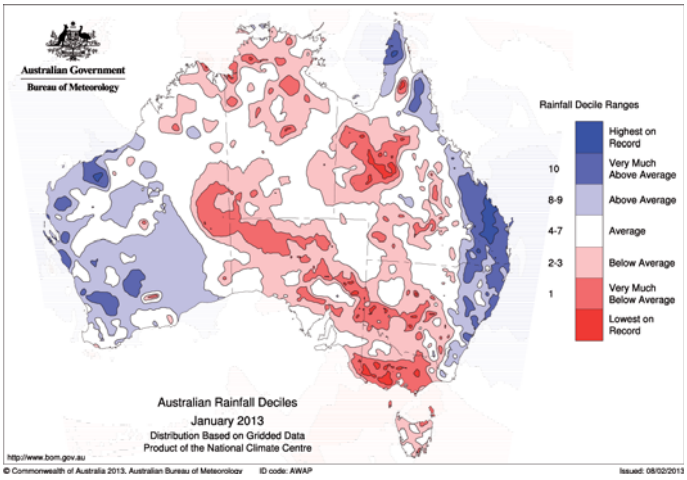

Kartta 2. Sademäärän poikkeama keskimääräisestä Australiassa tammikuussa 2013. Punaisella alueella oli kuivinta.

Lämpötiloja tammikuussa

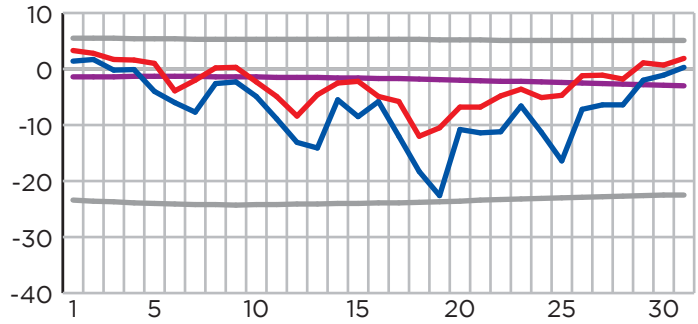

Helsinki Kaisaniemi

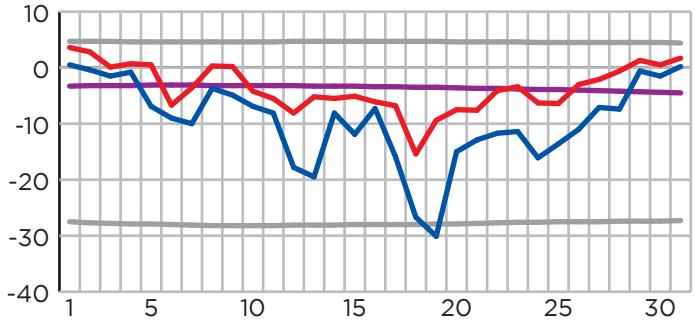

Jokioinen

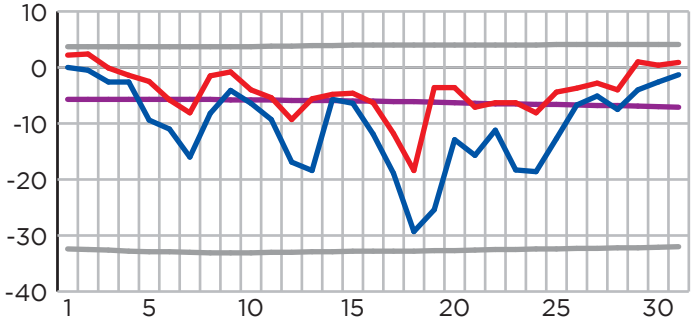

Jyväskylä

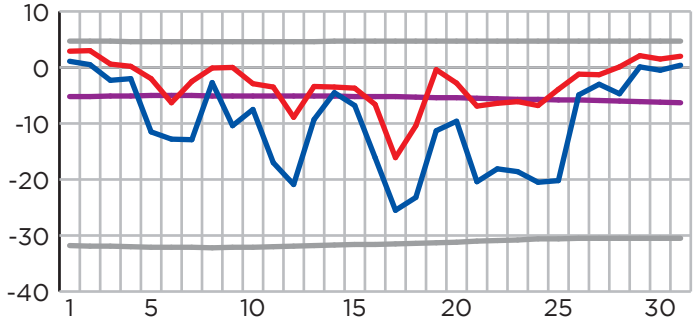

Kauhava

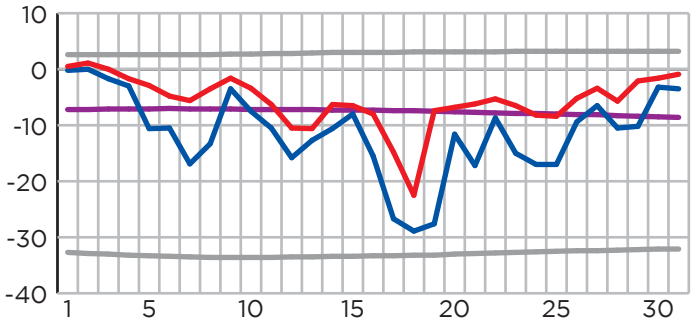

Joensuu

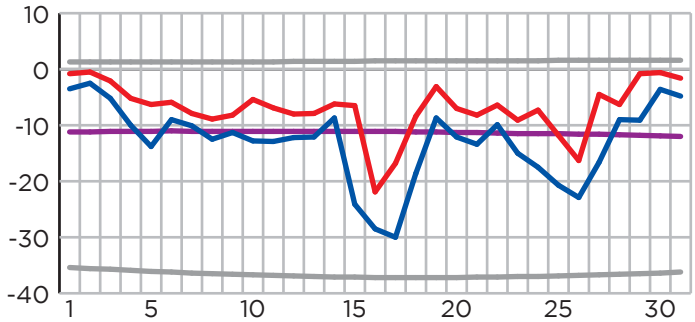

Kuusamo

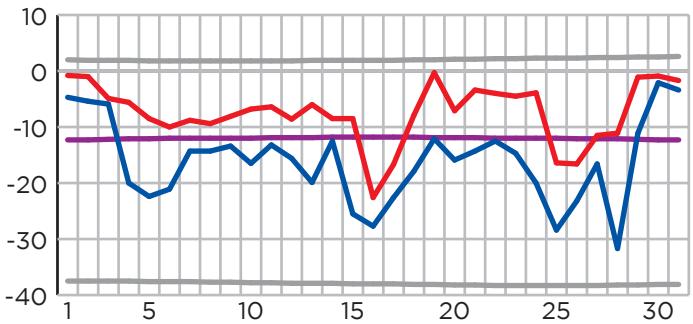

Sodankylä

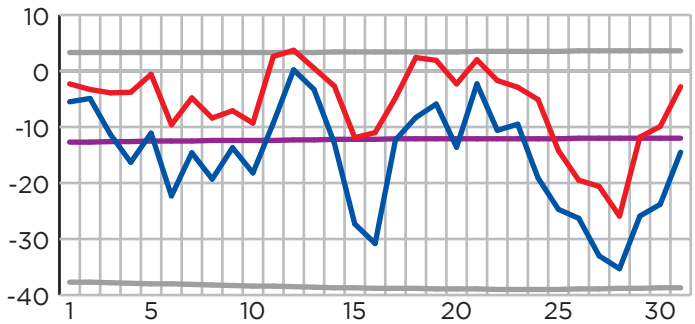

Utsjoki

Tammikuussa 2013 päivittäin mitattu ylin ja alin lämpötila (°C). Tasoitetut vertailuarvot ovat kaudelta 1981-2010. Keskimmäinen liila viiva kuvaa vuorokauden keskilämpötilan 50 % arvoa eli mediaania. Ylin ja alin harmaa viiva kuvaavat ylimmän ja alimman lämpötilan 3 % esiintymistodennäköisyyksiä eli ovat poikkeuksellisen arvon rajat.

Januari 2013, dygnets högsta och lägsta temperatur °C. De utjämna referensvärdena är från perioden 1981-2010. Den mellersta lila linjen visar dygnets medeltemperaturs 50% värde, medianvärdet. De övre och nedre grå linjerna anger högsta och lägsta temperaturens 3% sannolikhetsvärde, exceptionellvärdet.

Sademääriä tammikuussa

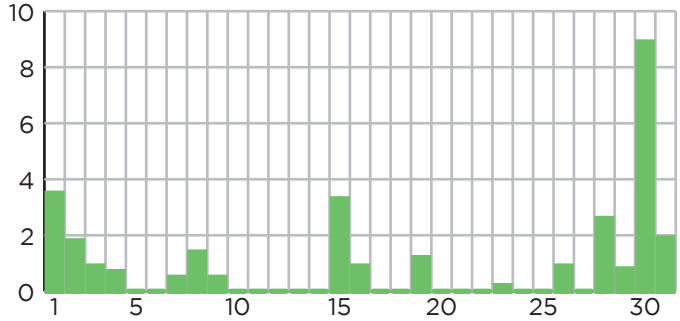

Helsinki Kaisaniemi

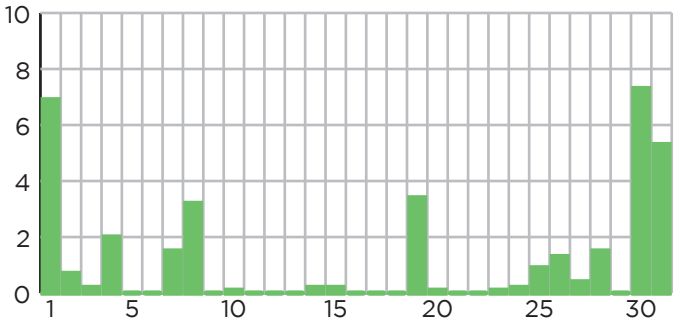

Jyväskylä

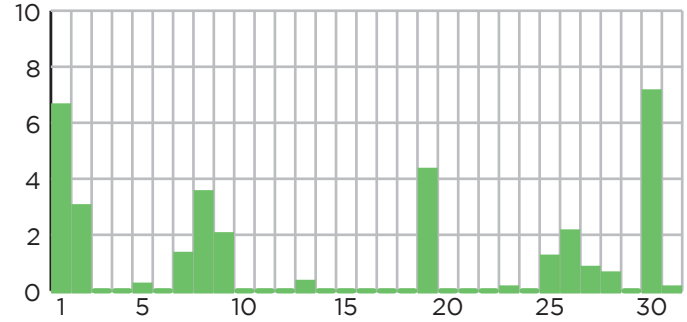

Joensuu

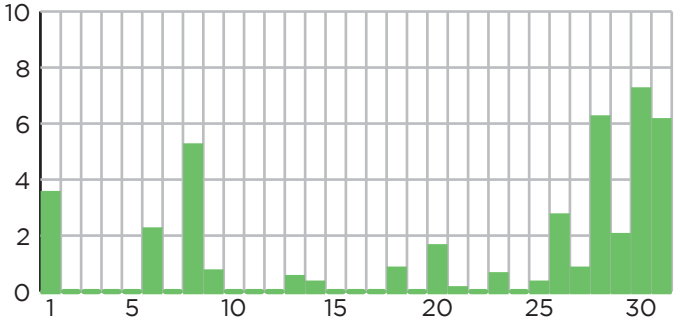

Sodankylä

Tammikuussa 2013 mitatut sademäärät millimetreinä.

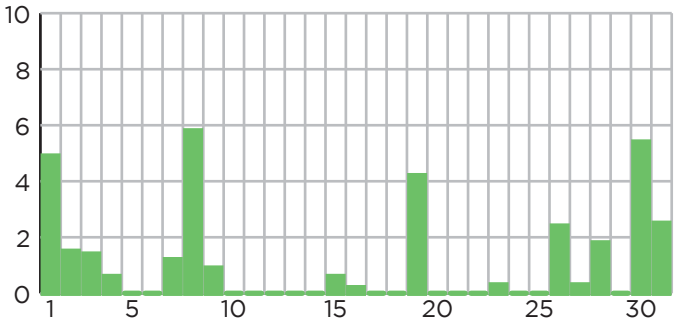

Jokioinen

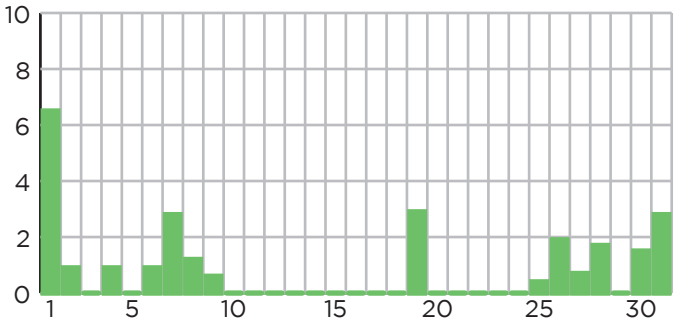

Kauhava

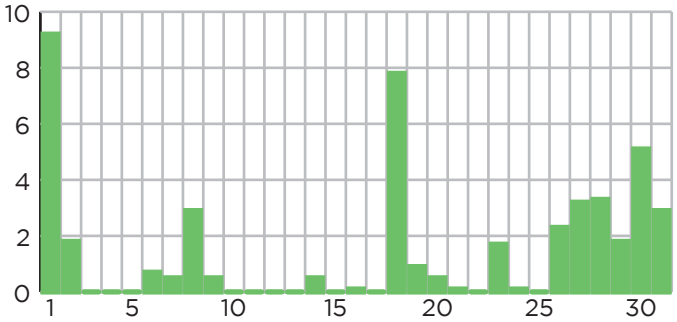

Kuusamo

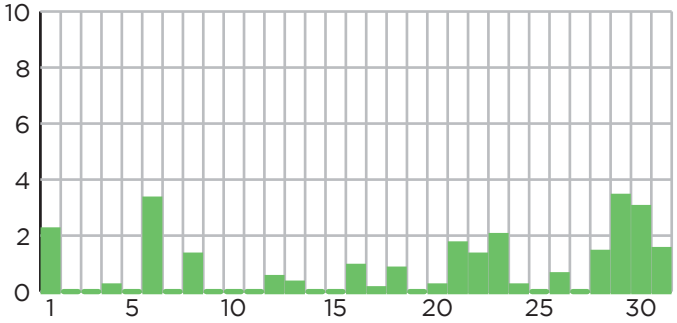

Utsjoki

Dagliga nederbördsmängder (mm) i januari 2013 på några orter.

Tammikuun kuukausitilasto

Ilman lämpötila (°C), sademäärä (mm) ja lumensyvyys (cm)
Lufttemperatur (°C), nederbörd (mm) och snödjup (cm)

Havaintoasema	Keskilämpötila °C		Ylin lämpötila °C		Alin lämpötila °C		Pakkaspäiviä	Sademäärä mm				Lumensyvyys 15. pnä cm	
	2013	1981-2010	2013	päivä	2013	päivä		2013	1981-2010	suurin	päivä	2013	1981-2010
UTÖ	-1.7	-0.9	4.8	1	-10.5	19	23	25	44	6	8	0	4
JOMALA	-3.7	-2.1	4.4	1	-25.0	19	25	26	53	5	8	3	5
KAARINA YLTÖINEN	-6.1	-4.4	4.1	1	-29.9	19	27	40	54	9	30	8	12
HANKO TVÄRMINNE	-4.4	-2.8	3.3	1	-21.2	19	26	32	55	7	30	16	8
HELSINKI-VANTAA	-5.9	-5.0	3.0	1	-28.9	19	29	36	54	11	30	36	12
HELSINKI KAISANIEMI	-4.9	-3.9	3.3	1	-22.6	19	28	30	52	9	30	18	14
JOKIOINEN	-6.4	-5.6	3.6	1	-30.1	19	29	34	46	6	8	21	17
TRE-PIRKKALA	-6.2	-6.4	3.6	1	-27.4	18	29	29	41	6	1	21	21
LAHTI	-6.5	-6.4	2.9	1	-30.0	19	29	34	48	10	30	28	24
KOUVOLA ANJALA	-6.6	-6.3	3.4	1	-29.3	19	29	50	52	28	30	29	22
NIINISALO	-5.8	-6.4	3.6	1	-27.5	18	29	42	51	8	1	26	26
JÄMSÄ HALLI	-6.9	-7.5	3.0	1	-30.2	18	30	27	45	7	30	27	27
JYVÄSKYLÄ	-7.2	-8.3	2.4	2	-29.3	18	30	36	45	7	30	31	30
PUNKAHARJU	-8.0	-8.3	1.9	2	-29.9	18	29	27	44	7	1	33	29
SEINÄJOKI PELMAA	-5.9	-6.9	2.7	1	-23.0	18	28	18	33	4	1	24	20
KAUHAVA	-6.4	-7.5	3.0	2	-25.5	17	27	26	31	7	1	19	18
ÄHTÄRI	-6.9	-8.3	2.3	1	-29.6	18	30	47	46	8	30	38	32
VIITASAARI	-6.9	-8.5	2.0	2	-24.7	18	30	28	41	6	1	35	29
MAANINKA HALOLA	-7.4	-9.3	2.2	2	-26.3	17	30	27	44	6	1	34	31
JOENSUU	-8.3	-9.6	1.1	2	-28.9	18	30	39	42	8	1	35	32
LIEKSA LAMPELA	-8.4	-10.5	1.4	2	-27.8	17	30	22	39	4	19	26	35
HAAPAVESI	-7.7	-9.4	1.1	29	-26.6	17	30	28	36	8	1	31	30
KAJAANI	-8.6	-10.9	1.2	2	-29.2	17	30	40	33	8	1	28	34
VALTIMO	-8.5	-10.7	1.5	2	-30.4	17	30	47	40	12	30	22	39
HAILUOTO	-7.2	-8.8	1.4	31	-25.7	17	30	40	36	7	1	32	26
SIIKAJOKI REVONLAHTI	-7.5	-9.3	1.5	29	-26.6	17	29	29	38	6	1	20	25
KUUSAMO	-9.7	-12.8	-0.5	2	-30.0	17	31	46	42	9	1	53	49
PELLO	-12.3	-12.9	0.7	19	-27.9	28	31	34	36	6	31	39	42
ROVANIEMI	-9.7	-11.3	-0.2	19	-25.1	17	31	53	45	10	30	40	48
SODANKYLÄ	-11.5	-13.5	-0.3	19	-31.7	28	31	41	34	7	30	54	51
MUONIO	-12.7	-14.2	-0.1	19	-33.6	28	31	30	31	6	31	59	50
INARI SAARISELKÄ	-10.6	-12.2	-2.1	22	-31.1	28	31	29	39	4	26	57	56
SALLA VÄRRIÖTUNTURI	-9.3	-11.4	-1.8	30	-19.6	26	31	38	35	4	23	48	47
KILPISJÄRVI	-10.0	-12.9	2.6	12	-33.5	28	31	33	50	5	28	52	62
KEVO	-10.9	-14.0	3.7	12	-35.3	28	30	25	27	3	29	47	48

Tammikuun päivittäiset tiedot

Lämpötilan keskiarvo, ylin ja alin arvo (°C)sekä sademäärä (mm)

Medel-, maximi- och minimitemperatur (°C), samt nederbördsmägd (mm)

	HELSINKI-VANTAA				TURKU ARTUKAINEN				TAMPERE HÄRMÄLÄ				LAPPEENRANTA			
	ka	**ylin**	**alin**	**sade**	**ka**	**ylin**	**alin**	**sade**	**ka**	**ylin**	**alin**	**sade**	**ka**	**ylin**	**alin**	**sade**
1	2.4	3.0	0.8	3.6	3.8	4.5	2.5	3.3	2.3	3.7	0.9	5.9	1.2	2.4	0.2	2.4
2	1.4	2.9	0.9	2.0	1.4	3.4	0.3	1.1	0.7	2.6	-0.2	0.4	0.7	2.0	0.0	1.8
3	-0.1	1.0	-0.9	1.0	0.3	0.8	-0.5	1.8	-0.6	0.2	-1.2	0.5	-0.5	0.1	-0.9	0.2
4	0.4	0.7	-0.8	0.5	0.9	2.5	-0.7	0.1	-0.2	0.8	-1.3	0.7	-1.3	-0.3	-2.0	2.0
5	-3.5	0.7	-4.7		-2.4	0.6	-3.6		-4.4	-0.1	-8.1		-4.6	-1.0	-6.9	
6	-5.7	-4.3	-6.6	0.3	-6.6	-1.9	-7.9		-7.4	-5.7	-8.7		-6.9	-4.1	-7.9	
7	-6.4	-3.5	-9.4	1.1	-3.4	-0.4	-8.0	1.1	-7.4	-4.6	-10.0	1.1	-8.5	-7.3	-12.3	0.2
8	-1.1	-0.4	-3.5	3.6	0.8	1.6	-0.4	5.3	-0.4	0.3	-4.7	4.4	-3.8	-2.3	-8.5	1.0
9	-1.5	0.1	-3.8	0.8	-0.1	0.6	-0.6	1.2	-2.3	0.2	-4.6		-2.0	-1.1	-2.4	0.6
10	-4.6	-2.9	-5.8	0.7	-4.0	-0.3	-7.0	0.1	-4.5	-3.6	-5.6		-5.8	-2.2	-7.5	1.0
11	-7.9	-5.8	-9.5	0.1	-5.6	-3.4	-6.5		-6.8	-4.6	-9.0		-9.5	-7.4	-10.7	
12	-12.7	-9.0	-15.8	0.1	-10.6	-6.5	-13.0		-12.4	-8.3	-15.6		-12.7	-9.4	-16.1	
13	-8.8	-5.3	-17.5	0.0	-7.5	-3.5	-15.0		-5.7	-4.0	-15.1		-11.7	-8.9	-16.2	
14	-4.9	-3.8	-6.5		-4.1	-3.2	-6.1		-5.1	-4.2	-5.6		-6.6	-6.0	-8.9	
15	-7.1	-3.6	-12.4	1.7	-6.5	-3.6	-9.9	2.2	-7.2	-4.7	-12.1	0.8	-6.5	-5.9	-7.3	0.2
16	-6.6	-6.0	-7.4	0.3	-5.7	-5.1	-6.2	0.9	-7.1	-5.8	-9.1	0.3	-7.5	-6.4	-8.0	0.7
17	-11.0	-7.0	-13.6	0.1	-10.9	-5.5	-13.1		-13.0	-8.8	-18.3		-12.6	-7.8	-16.9	
18	-18.7	-13.6	-20.9		-19.3	-13.1	-21.5		-23.2	-18.3	-26.0		-20.9	-16.9	-22.9	
19	-19.6	-12.3	-28.9	2.0	-16.4	-7.6	-25.4	3.5	-13.4	-6.0	-25.6	3.5	-17.3	-10.3	-25.4	3.3
20	-8.8	-7.7	-12.3	0.1	-7.7	-5.7	-10.1		-10.5	-5.9	-18.2		-9.5	-7.9	-11.1	
21	-9.5	-7.4	-13.6		-9.3	-7.0	-13.8		-10.1	-7.3	-14.9		-10.1	-7.3	-13.4	
22	-7.2	-5.8	-12.1	0.1	-7.3	-4.2	-13.6		-5.9	-3.5	-9.4		-7.7	-5.8	-9.6	
23	-6.2	-3.9	-7.6	0.4	-8.3	-2.3	-13.3		-11.6	-3.6	-17.8	0.2	-8.6	-5.8	-10.9	0.9
24	-11.8	-6.1	-13.9	0.1	-12.5	-3.2	-16.2		-12.7	-8.8	-17.8		-11.8	-9.0	-13.7	
25	-10.5	-5.9	-16.7	0.0	-9.9	-5.0	-18.0		-7.0	-4.3	-9.6		-9.8	-6.6	-15.3	0.4
26	-4.8	-2.0	-11.0	2.5	-4.1	-1.7	-9.5	1.4	-4.8	-3.6	-6.8	0.9	-5.1	-3.7	-7.8	1.6
27	-5.4	-1.8	-7.0	0.0	-2.8	-0.9	-6.0	1.4	-4.0	-2.4	-5.4		-7.2	-3.0	-10.7	
28	-4.3	-2.5	-7.0	1.3	-1.9	1.5	-5.9	2.4	-4.1	-0.9	-6.7	1.6	-9.0	-8.1	-11.4	
29	0.0	0.5	-2.5	0.9	1.4	2.0	1.2	1.2	1.0	1.4	-1.0	0.2	-3.0	-1.8	-8.1	
30	-0.6	0.0	-2.0	10.7	0.9	2.1	0.1	8.9	-0.3	0.8	-1.3	4.7	-2.8	-1.8	-4.1	4.8
31	1.1	1.4	-0.1	2.0	1.7	2.6	0.5	3.2	1.3	2.0	0.3	4.0	-0.2	0.1	-2.2	1.5
	-5.9	-3.6	-8.8	36.0	-5.0	-2.0	-8.0	39.1	-6.0	-3.5	-9.3	29.2	-7.1	-5.0	-9.6	22.6

	VAASA KLEMETTILÄ				KUOPIO SAVILAHTI				OULUNSALO PELLONPÄÄ				ROVANIEMI			
	ka	**ylin**	**alin**	**sade**	**ka**	**ylin**	**alin**	**sade**	**ka**	**ylin**	**alin**	**sade**	**ka**	**ylin**	**alin**	**sade**
1	1.9	2.8	0.6	2.8	1.0	1.6	0.2	6.4	0.4	0.9	0.0	6.5	-0.9	-0.4	-2.9	5.5
2	0.6	2.2	0.2	2.0	1.0	2.3	0.3	0.6	0.2	0.8	-0.1	1.4	-2.7	-0.7	-3.9	0.0
3	-1.0	0.3	-4.3	0.3	-0.7	0.5	-1.5		-2.2	-0.1	-2.5		-5.2	-3.8	-6.8	
4	-1.0	0.9	-2.3	0.1	-2.3	-1.4	-2.8	1.1	-6.9	-2.2	-14.2	0.3	-9.4	-6.5	-11.1	0.1
5	-6.6	-2.2	-10.4		-8.8	-2.8	-10.7	0.1	-15.0	-10.8	-17.3		-8.8	-7.4	-11.7	0.1
6	-5.7	-2.8	-11.2	1.2	-8.9	-7.2	-10.6		-15.8	-13.5	-18.9	0.4	-13.1	-8.5	-15.6	2.1
7	-2.4	-0.7	-8.0	3.4	-12.4	-8.6	-17.0	0.4	-8.4	-6.0	-15.5		-10.9	-10.0	-13.2	0.2
8	-0.6	0.0	-0.9	0.9	-4.4	-2.3	-9.8	2.3	-5.5	-5.2	-6.1	1.3	-8.7	-7.3	-11.9	5.1
9	-4.3	-0.5	-7.3	1.4	-2.4	-0.6	-4.1	1.2	-7.0	-2.7	-10.0	0.3	-8.3	-6.6	-12.0	1.5
10	-3.7				-5.1	-3.8	-7.2	0.1	-6.6	-4.1	-9.4		-10.4	-7.0	-13.1	0.0
11	-5.7	-3.2	-7.0		-7.7	-5.0	-9.3		-14.3	-7.9	-18.3		-8.5	-6.0	-12.0	0.2
12	-8.5	-5.1	-9.3		-12.3	-9.2	-13.3		-8.8	-5.4	-13.2		-9.8	-4.1	-13.7	0.0
13	-7.3	-3.5	-13.3		-10.4	-8.0	-13.8		-7.3	-4.9	-13.6		-10.4	-4.0	-13.6	0.3
14	-5.6	-3.6	-9.3		-5.6	-5.1	-8.0		-5.3	-4.9	-5.9		-9.6	-8.0	-11.9	0.0
15	-5.3	-3.7	-7.1		-6.9	-5.6	-7.4		-8.7	-4.6	-11.0		-16.2	-10.8	-19.9	0.2
16	-8.5	-6.8	-10.2		-12.2	-6.7	-15.1		-21.9	-11.0	-25.3		-22.8	-19.4	-25.0	0.1
17	-16.3	-10.1	-18.3		-20.1	-15.0	-21.7		-22.0	-20.2	-26.6		-19.5	-15.8	-25.1	0.3
18	-10.2	-8.3	-18.8		-19.9	-16.6	-24.8		-8.9	-6.5	-20.3	7.7	-10.6	-8.5	-15.8	6.5
19	-3.0	-0.4	-9.1	4.6	-7.4	-3.8	-18.7	1.9	-4.2	0.3	-7.9	2.8	-4.4	-0.2	-8.5	0.2
20	-5.9	-2.7	-6.9		-9.5	-4.2	-11.1	0.1	-11.4	-7.6	-14.3		-10.4	-7.4	-12.4	
21	-9.6	-5.6	-15.9		-11.2	-6.7	-16.5		-8.6	-5.3	-19.0		-8.1	-4.6	-12.5	
22	-5.4	-3.4	-7.1		-6.1	-4.8	-9.6	0.3	-7.3	-4.9	-9.7		-7.3	-4.5	-8.7	0.0
23	-8.5	-5.2	-12.1		-11.7	-5.3	-15.9		-12.4	-6.4	-18.8		-10.8	-7.8	-13.3	0.3
24	-11.0	-7.2	-14.4		-10.3	-7.7	-15.8		-15.4	-5.6	-20.1		-10.9	-6.6	-12.6	0.1
25	-7.0	-2.4	-15.9	0.5	-8.2	-6.4	-12.6	1.7	-13.0	-10.6	-19.7		-19.6	-12.4	-21.7	0.0
26	-2.9	-1.3	-5.3	0.6	-5.1	-4.2	-7.9	2.5	-6.7	-4.8	-10.9	1.5	-16.1	-10.1	-23.5	3.6
27	-2.1	-1.4	-3.1	0.3	-3.7	-2.5	-4.9	0.3	-4.5	-2.1	-6.4	1.1	-9.5	-6.5	-12.6	2.3
28	-1.4	1.7	-4.0	1.0	-6.7	-3.9	-7.5	1.1	-4.5	-3.5	-5.6	5.3	-11.1	-6.7	-16.8	6.7
29	1.1	1.8	-0.3	0.2	-0.4	1.2	-6.6	0.3	0.6	1.5	-4.4		-2.4	-1.5	-7.5	3.6
30	0.9	1.7	0.0	3.1	-1.4	0.9	-2.8	10.3	-0.3	1.3	-2.2	3.6	-1.9	-1.1	-2.8	9.9
31	0.4	1.9	-1.0	1.1	0.2	1.2	-2.0	3.7	0.3	1.3	-2.2	4.3	-1.8	-0.4	-3.3	4.5
	-4.7	-2.2	-7.7	23.5	-7.1	-4.5	-10.0	34.4	-8.1	-5.0	-11.9	36.5	-9.7	-6.6	-12.8	53.4

Tammikuun tuulitiedot

Erisuuntaisten tuulien lukuisuudet (%) ja keskinopeudet (m/s)
Frekvenser av olika vindriktningar (%) och vindens medelhastighet (m/s)

	N		NE		E		SE		S		SW		W		NW		Tyyntä	Ka
Havaintosema	**%**	**m/s**	**%**	**m/s**	**%**	**m/s**	**%**	**m/s**	**%**	**m/s**	**%**	**m/s**	**%**	**m/s**	**%**	**m/s**	**%**	**m/s**
UTÖ	10	6.5	19	7.8	8	7.4	3	6.9	8	12.1	19	9.5	19	8.2	12	6.1	1	8.1
KIIKALA LA	10	4.1	14	3.6	4	3.2	5	4.4	21	4.6	16	3.3	17	2.4	12	1.5	2	3.4
HKI-VANTAAN LA	13	4.7	17	4.9	1	4.2	1	3.6	16	5.7	22	5.1	15	3.9	13	3.9	2	4.8
HARMAJA	14	5.8	18	6.3	1	6.5	1	4.4	17	9.7	15	9.8	23	5.8	10	4.4	1	7.0
RANKKI	11	4.6	17	6.3	0	-	2	7.8	18	6.5	20	6.1	17	3.8	14	3.5	1	5.3
ISOKARI	8	7.1	12	8.1	13	6.2	4	6.1	19	8.9	18	7.1	13	6.1	14	6.7	1	7.3
TRE-PIRKKALAN LA	9	2.9	11	3.6	4	2.6	4	4.4	21	3.4	22	3.6	8	2.6	5	2.1	16	2.8
TAHKOLUOTO	11	5.8	10	4.7	11	3.0	9	7.0	19	8.1	18	7.8	8	6.0	10	6.7	3	6.3
JYVÄSKYLÄ LA	8	3.3	8	3.3	2	3.1	11	2.3	24	2.5	6	2.2	15	2.4	23	3.2	3	2.7
VALASSAARET	9	7.0	11	8.8	5	3.8	4	3.7	18	5.5	18	6.1	16	4.6	14	5.3	3	5.7
KUOPIO LA	2	3.4	4	3.6	3	3.1	8	5.0	21	4.4	12	3.4	20	2.9	19	3.3	10	3.3
ULKOKALLA	9	7.5	10	8.5	4	4.7	7	6.5	20	6.9	23	7.5	10	5.9	10	6.6	0	7.0
KAJAANI LA	3	2.1	4	2.4	0	1.0	7	4.8	17	3.2	16	2.4	19	2.6	5	2.5	29	2.0
HAILUOTO	12	7.0	7	3.9	6	2.0	15	4.7	18	5.2	15	6.4	11	4.7	11	6.5	5	5.1
KEMI AJOS	14	5.2	10	4.3	9	2.8	23	6.5	7	8.2	10	7.1	11	5.2	13	5.3	3	5.6
KUUSAMO LA	2	4.7	4	2.7	3	1.7	13	5.1	6	3.9	7	3.3	20	3.0	30	2.8	15	2.8
ROVANIEMI LA	6	3.1	6	2.8	9	2.9	13	3.5	8	4.1	19	3.1	13	2.9	22	4.3	3	3.4
SODANKYLÄ	4	2.2	2	1.0	2	2.3	17	2.4	19	2.0	7	2.3	21	2.4	18	2.2	10	2.0
IVALO LA	5	3.5	3	1.8	1	1.6	6	2.8	4	2.9	45	3.5	12	3.3	7	4.9	18	2.8
KEVO	12	3.2	1	1.3	1	1.0	15	1.8	36	2.7	5	3.1	5	1.7	22	6.4	4	3.3

Kovatuuliset päivät, keskituulen nopeus >14 m/s, taulukon asemilla:

UTÖ	11.,26-28.,30.
HARMAJA	26.-28.,30.
ISOKARI	28.,30.
TAHKOLUOTO	26.
VALASSAARET	9.,10.,20.
ULKOKALLA	10.,18.,27.,30.
HAILUOTO	18.,20.,22.-24.,27.,29.
KEMI AJOS	29.
KEVO	12.,21.,23.

Myrskypäivät, keskituulen nopeus >21 m/s, taulukon asemilla määräaikaisilla kansainvälisillä havaintohetkillä tehtyjen havaintojen mukaan: —

Vuodenaikaisennuste maalis-toukokuulle 2013

Euroopan keskipitkien ennusteiden keskuksen (ECMWF) 1. helmikuuta julkaiseman vuodenaikaisennusteen mukaan maaliskuusta toukokuuhun 2013 ulottuvalla jaksolla keskilämpötila on ennusteen mukaan Itä-Suomessa sekä Itä-Lapissa hieman tavanomaista korkeampi. Länsi-Suomen osalta ei ole merkkejä tavanomaisesta poikkeavasta keskilämpötilasta.

Jakson sademäärässä ei ole Suomen osalta selviä merkkejä poikkeamasta suuntaan tai toiseen. Ennusteessa ei ole myöskään merkkejä merkittävistä sademääräpoikkeamista muuallekaan Manner-Eurooppaan.

Ilmanpaine-ennusteessa tavanomaista korkeamman ilmanpaineen alue vallitsee Brittein saarilta kohti Islantia ulottuvalla alueella. Tällainen asetelma, jossa ilmanpaine Suomen länsipuolella on tavanomaista korkeampi, voi johtaa siihen, että matalapaineet saapuvat Suomeen luoteesta matkatessaan kohti kaakkoa, jolloin ilmavirtauskin kävisi meillä enemmän luoteen suunnalta. Niinpä säätyyppi ei välttämättä suosisi etelästä saapuvia lämpimiä ilmavirtauksia vaan pikemminkin kylmän purkauksia luoteesta. Tämä on hieman ristiriidassa lämpötilaennusteen kanssa.

Pauli Jokinen

Ääriarvoja joulukuussa 2012

Alin lämpötila -34,7 °C Kuusamo Kiutaköngäs 20.12.2012
Ylin lämpötila 3,6 °C Vaasa Klemettilä, Jomala Jomalaby 30.12.2012
Alin kuukausikeskiarvo -16,3 °C Taivalkoski kk ja Kuusamo Kiutaköngäs
Ylin kuukausikeskiarvo -0,4 °C Kökar Bogskär

Suurin vuorokausisade 20 mm Kouvola Anjala 16.12.2012
Suurin kuukausisademäärä 109 mm Parainen Fagerholm
Suurin lumensyvyys 73 cm Kittilä Kenttärova 31.12.2012

Säätietoja 100 vuotta sitten tammikuussa 1913

Lumensyvyys. Vieiä tammikuussakin oli etelä- ja keski-Suomessa lunta vain aivan vähän. Olihan joulukuu täällä niin leuto, että sen aikana ei lumi ottanut oikein pysyäkseen ja tammikuun alussa, kun korkeata lämpötilaa jatkui, väheni lumensyvyys vielä, sillä uutta lunta ei tullut sulaavata korvaamaan. Lämpötilahan kyllä 9 p. tienoilla laski, mutta sademäärä oli tänä kylmempänä aikana niin pieni, että lumipeite edelleen pysyi hyvin ohuena. Pohjoisempana oli lunta enemmän ja lisääntyi siellä lumensyvyys tasaisesti kuukauden aikana. — Koko Turun ja Porin läänissä sekä eteläisessä Hämeessä oli tammikuun alussa lunta vain n. 0—5 cm ja kuukauden lopussa jokseenkin saman verran. Uudellamaalla, eteläisissä osissa Viipurin läänia, pohjois-Hämeessä sekä eteläosissa Vaasan läänia oli lunta hieman enemmän, aluksi n. 10—25 cm 8 p. tienoilla vaan 0—10 cm ja kuukauden lopussa taas n. 10—20 cm. Savonlinnan—Kuopion seuduilla oli lunta vain n. 10 cm enemmän. Itäisissä rajapitäjissä Sortavalasta pohjoiseen, pohjois-Savossa ja Kajaanin—Oulun tienoilla oli lumensyvyys tammikuun alussa 30—45 cm. Paljon ei se kuukauden aikana muuttunut, vähän kuitenkin kasvoi

Tammikuun 2013 lämpötila- ja sadekartat

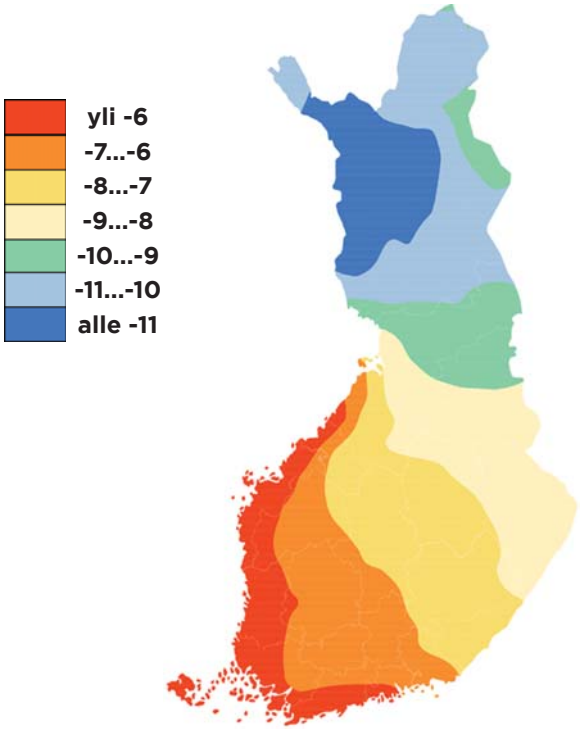

Keskilämpötila (°C)

Medeltemperatut (°C)

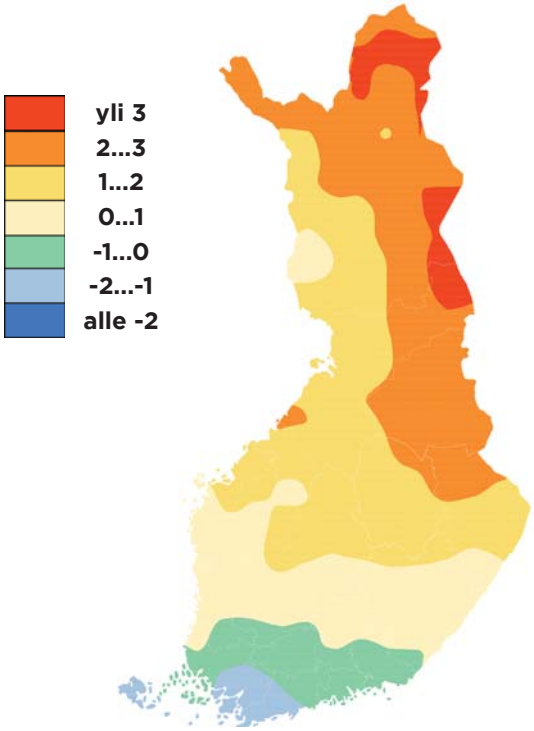

Keskilämpötilan poikkeama (°C) vertailukauden 1981-2010 keskiarvosta
Medeltemperaturens avvikelse från normalvärdet (°C)

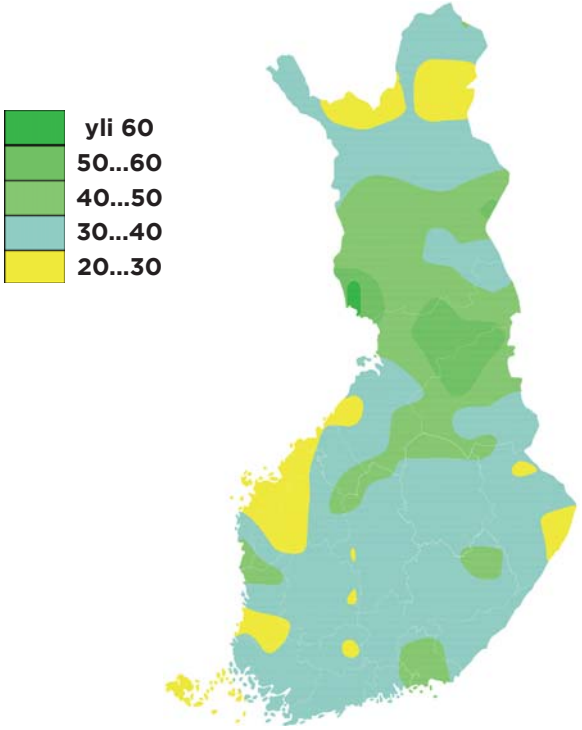

Sademäärä (mm)

Nederbörd (mm)

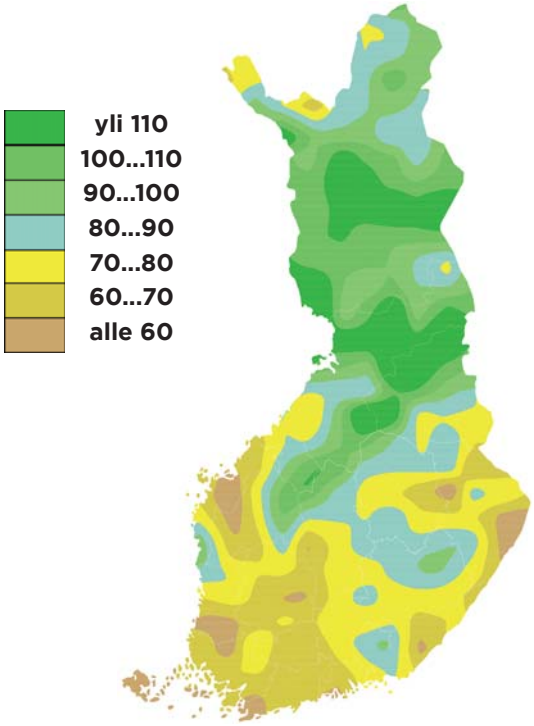

Sademäärä prosentteina vertailukauden 1981-2010 keskiarvosta
Nederbörden i procent av normalvärdet